

Pesach brochure 5776

23 april – 30 april 2016

**Sederavonden:
vrijdag 22 april &
uitgaande sjabbat 23 april**

Begin vasten bechorim, vrijdag 22 april om 04.26 uur

Begin chameetsverbod vrijdag 22 april om 10.09 uur

Chameets verbranden, vrijdag 22 april vóór 11.35 uur

Begin jom tov, vrijdag 22 april om 20.35 uur

Inhoudsopgave:

Voorwoord	Pagina 3
Instructies voor Pesach	Pagina 5
Kasjeren van het gerei	Pagina 5
Kasjeren van glaswerk	Pagina 6
Waar kunt u kasjeren?	Pagina 7
Chameets	Pagina 8
Chameets verbranden	Pagina 9
Instructie verkopen chameets	Pagina 10
Volmacht voor verkoop van chameets	Pagina 32
Ta'anit Bechorim	Pagina 12
Begin van sjachariet	Pagina 12
Huisdieren	Pagina 12
Pesach-maaltijden	Pagina 13
Verkoop Pesach-artikelen	Pagina 13
Overzicht sederkursussen	Pagina 15
Contactgegevens Pesach vragen	Pagina 16
Overzicht gezamenlijke seder-vieringen	Pagina 17
Overzicht Pesach producten	
Artikelen die niet in bezit mogen zijn	Pagina 18
Artikelen die opgeborgen mogen worden	Pagina 18
Artikelen bereid onder toezicht van het ORvNL	Pagina 19
Artikelen geoorloofd voor Pesach	Pagina 19
Babyvoeding	Pagina 19
Geneesmiddelen	Pagina 19
Vragen over Pesach	Pagina 21
Pesach voor kinderen	Pagina 28

Pesach, de seder... ze vormen ons geestelijk erfgoed.

Ooit er aan gedacht wat u zou willen dat er met uw stoffelijk erfgoed zou kunnen gebeuren? Over 120 jaar...

Het Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap zorgt, jaar in jaar uit, dat deze publicatie tot stand komt en doet nog veel meer. Op het gebied van onderwijs, jeugd- en jongerenwerk, boekpublicaties, het beheer van oude begraafplaatsen en de behartiging van Joodse belangen.

Misschien wilt u er ook aan bijdragen? Over 120 jaar?

Overweeg dan te legateren aan het NIK, door de Belastingdienst aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling.

Meer informatie bij het secretariaat van het NIK, info@nik.nl,

tel. 020-301 8484; Postbus 7967, 1008 AD Amsterdam.

Geloof vormt het sluitstuk van de Seider

De kinderen zijn meestal al naar bed wanneer we het prachtige lied Echad mie jode'a zingen, vlak voor Chad gadja aan het eind van de Seider.

Echad mie jode'a behandelt een diepgaand thema: ons geloof. Toen de koning van de Chazaren in het filosofische werk de Koezari (geschreven in de 12^e eeuw door Rabbi Jehoeda Halevi) aan de Joodse geleerde vroeg waarop zijn emoena (geloof) gebaseerd was, antwoordde hij: ""Wij geloven in de G'd van Avraham, Jitschak en Ja'akov, die ons met grote wonderen heeft uitgevoerd uit Egypte".

De Koezari was een antwoord op de vele spirituele bedreigingen vanuit de toenmalige omgeving. Rabbi Jehoeda Hallevi wijst zijn Joodse gehoor op het voorrecht Joods te zijn.

Rabbi Jehoeda Hallevi wijst zijn Joodse medemens ook op zijn verantwoordelijkheid voor de wereld als geheel. G-ds uitverkoren volk zijn heeft grote consequenties. Het was een uitdaging in de Middeleeuwen en het blijft een uitdaging tot op de dag van vandaag.

De koning van de Chazaren verbaasde zich over het Joodse antwoord. Andere religies baseerden zich op filosofische argumenten en beschreven G'd als `de

Schepper van het universum'. De Joodse geleerde antwoordde dat de natuur zelf al het bewijs vormt van het bestaan van G'd. Maar het Joodse volk heeft dit 'bewijs' niet nodig. Onze geloofsbenadering is totaal anders.

Het Jodendom begon met een zeer persoonlijke band tussen G-d en de mens. Toen hij naar Farao ging, zei Mosje dat hij gezonden was door de G-d van Avraham, Jitschak en Ja'akov. De drie Aartsvaders stonden goed bekend en het feit dat zij G-ddelijke vertegenwoordigers waren, was voor iedereen duidelijk. G-d is tot de Joden op een zintuiglijk waarneembare wijze gekomen. Het hele volk heeft dat zelf waargenomen en gezien bij de Exodus en de berg Sinai en het daarna overgeleverd in een ononderbroken traditie tot op de dag van vandaag.

De Koezari stelt dat men de religie niet uit boeken maar van levende rolmodellen moet leren. Zulke mensen waren de drie Aartsvaders en vier Aartsmoeders, die als rotsen in de branding de weg wezen voor het Joodse volk.

Echad mi jode'a legt de Joodse basis verder uit. De grondwet bestaat uit vijf boeken, terwijl de uitleg voor de praktijk van het Jodendom in de zes misjnadelen staat beschreven. Het Jodendom krijgt iedere week een extra impuls door de zevende dag van de week, de Sjabbat, waarop de mens weer inspiratie opdoet voor de volgende week. Gedurende zes dagen werd de wereld geschapen, maar op de zevende dag gaf G'd één dag van heiligheid en spirituele verheffing, waarop wij in staat kunnen zijn om terug te keren tot de werkelijke waarden van het leven. Door middel van de Briet-Mila (de besnijdenis) heeft Awraham het Joodse volk voor eeuwig verbonden met G'd, waardoor de negen maanden van zwangerschap een hogere wijding krijgen. In de Tien Geboden werden de ethische richtlijnen voor de hele mensheid vastgelegd, terwijl de elf grote sterren het universum voorstellen, waaraan deze tien hoofdregels van ethisch gedrag zin en betekenis verlenen. Uiteindelijk zal de wereld door de twaalf stammen van Israël teruggebracht worden tot zijn oorspronkelijke doel en betekenis.

Echad mi jode'a...

Ik wens U een chag sameach en een mooie seider!

Rabbin mr. drs. R. Evers

Instructies voor Pesach

Kasjeren van het gerei

Bij voorkeur gebruiken wij op Pesach eetgerei en vaatwerk dat slechts voor dit feest bestemd is. Wil men ook de voorwerpen van 'door het jaar' gebruiken, dan bestaat daartoe in sommige gevallen de mogelijkheid van kasjeren.

Chameets-voorwerpen die niet op Pesach worden gebruikt, moeten goed worden opgeborgen.

Waar een gemeentelijke gelegenheid tot het kasjeren van vaatwerk aanwezig is, moet men hier bij grote voorkeur gebruik van maken. Kan dit niet, dan volgen hier de belangrijkste bepalingen.

- De te kasjeren voorwerpen moeten de laatste 24 uur voor het kasjeren geheel schoon en ongebruikt hebben gestaan. Alle te kasjeren voorwerpen moeten vooraf intensief en aanslagvrij zijn gereinigd.

Een chameets pan waarin men kasjert, moet eerst zelf worden gekasjerd.

Daartoe wordt de pan tot de rand met water gevuld en opgezet tot het water kookt. Dan werpt men er een gloeiende steen in of houdt er een pook in die eerst op het vuur tot gloeien is gebracht, zodat het kokende water over de rand loopt.

Daarna dompelt men de te reinigen voorwerpen eenmaal (met behulp van een net of mandje) in de pan, zodat de voorwerpen geheel worden omgeven door het water, dat voortdurend op kookhitte wordt gehouden. Hiervoor houdt men tegelijkertijd met de te kasjeren voorwerpen een gloeiende pook of steen in het kokende water. Men neemt de voorwerpen er dan dadelijk weer uit (eventueel met een tang) en spoelt ze met koud water af.

- Vorken, lepels, aluminium borden of pannen, messen uit één stuk en alle houten voorwerpen kunnen op deze wijze worden gekasjerd. Indien de aluminium pannen niet uit één stuk zijn vervaardigd, kunnen ze worden gekasjerd, mits de plekken waar de delen zijn vastgeklonken vóór het kasjeren met een gas- of steekvlam worden gegloeid. Voorwerpen van aardewerk (en ook porselein) en hoorn kunnen niet worden gekasjerd en dus niet tijdens Pesach gebruikt worden.

- Fornuizen, gastoestellen, e.d. moeten worden gegloeid. Elektrische kookplaten dienen een tijd lang hoog te branden nadat ze eerst goed zijn gereinigd. Daarna gloeit men ze van buiten met een steekvlam, indien het niet mogelijk is ze met aluminiumfolie te bedekken. Ovens moeten goed worden gereinigd, bijvoorbeeld met een ovenreiniger. Hierna kasjert men met een steekvlam.

Losse delen worden met aluminiumfolie bedekt.

De wanden van magnetrons worden niet warm, zoals de andere typen ovens. Reinig de magnetronoven zorgvuldig, plaats er een open glazen bak in met water met een beetje schoonmaak-middel en zet de magnetron aan zodat de damp vrij kan circuleren.

- Aanrechten, gootstenen, keukentafels (ook formica) enz. kunnen door het gieten van kokend heet water over een gloeiende steen of pook worden gekasjerd. Het is aan te bevelen om voor Pesach voor een aparte afdekking zorg te dragen.

Kasjeren van glaswerk

Glas wordt als volgt gekasjerd:

- Het glas dient minimaal 24 uur zonder onderbreking in water ondergedompeld te zijn.
- Daarna dient het water verschoond te worden en moet het glas opnieuw minimaal 24 uur onder water staan.
- Daarna dient opnieuw het water verschoond te worden en moet het glas voor een derde keer 24 uur onder water staan.
- Voorwerpen van Pyrex, Duralex enz. kunnen niet worden gekasjerd.
- Informatie over het kasjeren van afwasmachines en plastic voorwerpen, is verkrijgbaar bij het rabbinaat.

Voor het kasjeren van uw vaatwerk en het touwelen in het mikwe kunt u op de volgende plaatsen terecht:

JCC Amsterdam

Van der Boechorststraat 26, 1081 BT Amsterdam.

Zondag 17 april van 11.00 – 16.00 uur en woensdag 20 april van 13.00 – 17.00

Tevens gelegenheid tot touwelen en inleveren van chameets contract.

Snoge Amsterdam

Mr. Visserplein 3

Zondag 17 april van 9.00 – 14.00 uur

Onder begeleiding van Chacham Toledano

Chaj Den Haag

Spaarwaterstraat 200, Den Haag

Woensdag 20 april van 16.00 – 18.00 uur

NIG Rotterdam

Alleen op afspraak: administratie@nig-rotterdam.nl

IPOR

Neem contact op met een van de IPOR rabbijnen voor de mogelijkheden:

rabbijn.spiero@ipor.nl

rabbi.evers@ipor.nl

rabbi.jacobs@ipor.nl

rabbi.stiefel@ipor.nl

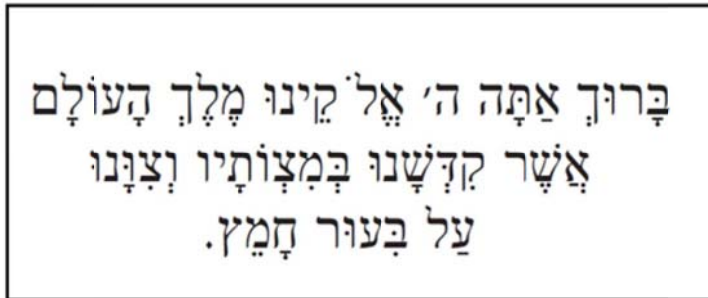
rabbi.levine@ipor.nl

Chameets

Het chameets-onderzoek is dit jaar op donderdagavond 21 april na zonsondergang (vanaf 21.40 uur).

Ingaande de zoekavond moet het huis al helemaal klaar zijn voor Pesach.

Voordat het onderzoek begint zegt men een beracha:

Baroech attā H' Elo-kenoe melech ha'olam asjer kidesjanoe bemitsvotav vetsyvanoe al bi'oer chameets.

“Geprezen bent U, o G'd, Koning van de wereld, Die ons geheiligd heeft met Zijn geboden en ons opgedragen heeft chameets te verwijderen.”

Wanneer verschillende mensen samen bedikat chameets doen, moeten allen de beracha horen en zij antwoorden met 'amen', die meestal wordt uitgesproken door de ba'al habajit (de heer des huizes).

Indien men zelf niet in de gelegenheid is om chameets te zoeken, mag men een sjaliach (vertegenwoordiger) aanstellen. Wanneer de sjaliach de bedikat chameets alléén doet, zegt hij de beracha.

Tussen de beracha aan het begin van het onderzoek en de verklaring van nietigheid van chameets die na het onderzoek wordt uitgesproken, mag er niet worden gesproken, tenzij de interruptie te maken heeft met het zoeken en wegruimen van chameets.

HANDIGE CHECKLIST VOOR HET ZOEKEN NAAR CHAMEETS

☐ zolder, kelder	☐ in en om grote apparaten	☐ boeken
☐ kantoor	☐ zakken en omslag van kleding	☐ kasten en laden
☐ tuin en veranda	☐ schooltassen, koffers	☐ vuilnisbakken
☐ dierenhokken	☐ meubilair, kinderstoelen	☐ stofzuigerzakken
☐ garage en auto('s)	☐ kinderwagen, bakfiets	☐ toetsenbord
☐ toilettafel/-kast	☐ school- en sjoelkluisjes	

Gebruikelijk is om het chameets te zoeken met een brandende kaars, omwikkeld met een handvat van aluminiumfolie. Eventueel kan men een zaklantaarn gebruiken. Sommigen nemen een veer, een houten lepel en een zakje om het gevonden chameets in te deponeren. Wanneer men chameets heeft gevonden, moet men het goed opbergen om het de volgende ochtend te verbranden

Nadat alles goed onderzocht is, zegt men de volgende verklaring

כָּל חֲמִירָא וְחֲמִיעָא דְּאִכָּא בְּרִשּׁוֹתֵי
דְּלֹא חֲמִיתָהּ וְדִלֹא בִּעְרִיתָהּ לְבָטִיל
וְלִהְיוֹי הֶפְקֵר כְּעֶפְרָא דְּאֶרְעָא.

“Al het chameets en het gerezene dat zich in mijn gebied bevindt, dat ik niet gezien heb en niet vernietigd heb en waarvan het bestaan mij niet bekend is, verklaar ik nietig zoals het stof der aarde.”

Chameets verbranden

Al het chameets, behalve het chameets dat door middel van een volmacht via het rabbinaat aan een niet-Jood is verkocht, en het chameets dat nog opgegeten wordt, dient voor het ingaan van het chameetsverbod op vrijdag 22 april te worden verbrand voor 11.35 uur.

Na het verbranden zegt men:

כָּל חֲמִירָא וְחֲמִיעָא דְּאִכָּא בְּרִשּׁוֹתֵי
דְּחֲמִיתָהּ וְדִלֹא חֲמִיתָהּ דְּבִעְרִיתָהּ
וְדִלֹא בִּעְרִיתָהּ לְבָטִיל וְלִהְיוֹי הֶפְקֵר
כְּעֶפְרָא דְּאֶרְעָא.

“Al het chameets en het gerezene dat zich in mijn gebied bevindt, zowel dat ik gezien heb als dat ik niet gezien heb, zowel dat ik weggeruimd heb als dat ik niet weggeruimd heb, verklaar ik nietig zoals het stof der aarde.”

Instructie verkopen chameets

Het is de plicht (mitswa) er voor te zorgen dat gedurende Pesach zich geen enkel chameets in Joods bezit bevindt, ongeacht waar zich dit bevindt. Het chameets wordt daarom vernietigd, in openbare vuilcontainers gestort, of weggegeven aan een niet-Jood.

Ten onrechte meent men vaak dat het rechtstreeks aan een niet-Jood verkopen van chameets of het verkopen van chameets via een volmacht aan het rabbinaat, een verplichting is die behoort bij de voorbereidingen van Pesach. Het is alleen zo dat wanneer men zijn chameets niet wil vernietigen, of wegschenken, er de mogelijkheid tot verkoop bestaat. Geadviseerd wordt om de verkoop via een volmacht aan het (opper-) rabbinaat te realiseren.

Het volmacht- formulier vindt u op de laatste pagina van deze brochure.

Vul het formulier volledig in en lever het tijdig aan bij het (opper-)rabbinaat.

Landelijk

Opperrabbinaat voor Nederland
Tot woensdag 20 april, 17.00 uur
Van der Boechorststraat 26,
1081 BT Amsterdam
T: 020-301 8490
@: opperrabbinaat@nik.nl

NIHS Amsterdam

Tot vrijdag 22 april, 9.15 uur
Van der Boechorststraat 26
1081 BT Amsterdam
T: 020 646 00 46
F: 020-404 1096
@: rabbinaat@nihs.nl

Kehilas Ja'akow

Tot donderdag 21 april, 22.00 uur
@: r.evers@nik.nl
T: 02655375211

AMOS

Tot woensdag 20 april, 17.00 uur
Rabbin Menachem Sebbag
info@amossjoel.nl
T: +31 622404346

P.I.G.

Tot dinsdag 19 april, 12.00 uur
Mr. Visserplein 3
T: 020 624 5351
@: info@esnoga.nl

IPOR

Tot dinsdag 19 april, 14.00 uur
JCC, Van der Boechorststraat 26,
1081 BT Amsterdam
T: 020 301 8495
@: rabbinaat@ipor.nl

NIG Den Haag

Tot donderdag 21 april, 12.00 uur

Cornelis Houtmanstraat 11

2593 RD Den Haag

@: rabbi@joodsdenhaag.nl

T: 070-3470222

NIG Rotterdam

Tot dinsdag 19 april, 17.00 uur

Nieuwpoortstraat 19

3039 XL Rotterdam

T 010-2655530 / 06-24253307

@ jvorst@nig-rotterdam.nl

Ta'anit Bechorim

De vastendag voor de eerstgeboren jongens begint op vrijdag 22 april om 04.26 uur 's ochtends. In diverse synagogen vindt na het einde van de ochtenddienst een siejoem (het beëindigen van een Talmoedtraktaat of een zesde deel van de Misjna) plaats, gevolgd door een se'oedat mitswa (een feestelijke maaltijd). Eerstgeboren deelnemers hieraan hoeven de rest van de dag niet te vasten.

Begin van sjachariet op vrijdagochtend 22 april 2015:

Buitenveldert: info via info@jcc-sjoel.nl

Amstelveen: info via info@sjoelamstelveen.nl

Lekstraat: info via dh.sanders@gmail.com

RAS: info via gabbe@ras-club.nl

Kehilas Ja'akow vrijdag 22 april om 7.15 uur

Snoge Amstelveen: vrijdag 22 april om 7.00 uur

AMOS: vrijdag 22 april om 7.30 uur

Sjoel Den Haag: Cornelis Houtmanstraat 11 om 8.00 uur

Sjoel Heemstede: graag aanmelden: rabbijnspero@nighnwn.nl

Huisdieren

Het verbod om tijdens Pesach chameets in huis te hebben kan ook gevolgen hebben voor uw huisdieren. Veel soorten diervoeding bevatten namelijk granen die men niet in huis mag hebben. Daarnaast wordt er vaak soja, rijst of maïs aan toegevoegd, die uw viervoeter, vogel of vis, in tegenstelling tot uzelf, wel mag eten. Omdat de meeste honden en katten geen liefhebbers van matzes zijn, geven we hier een paar algemene tips.

Geef het dier zoveel mogelijk vers voer: vis, hart, pens enzovoorts. Koop het voor Pesach en vries het in kleine dagporties in.

U kunt er eventueel wat in bouillon verkruidde matze doorheen doen.

Blikvoer dat geen granen bevat is toegestaan.

Voor vragen omtrent overige diersoorten en hun voeding op Pesach kunt u contact opnemen met de ressortale rabbinaten of het Opperrabbinaat voor Nederland.

Let op: sommige dieren kunnen bij een plotselinge verandering van voeding erg ziek worden. Raadpleeg hiervoor uw dierenarts.

Pesach-maaltijden

Bent u om wat voor reden dan ook niet in staat om zelf uw maaltijden tijdens Pesach te verzorgen, informeert u dan hier:

Amsterdam

- Fa. Langerhuize

T: 020-347 2400

@: info@langerhuize.nl

- Fa. Marcus ORT

T: 020-671 9881

IPOR

Wilt u Pesach maaltijden thuis ontvangen?

Het IPOR helpt u graag verder!

@: rabbinaat@ipor.nl

T: 020 3018495

Verkoop Pesach-artikelen

Amsterdam:

- Davids Corner, Kastelenstr. 114

T: 020-646 1002

www.davidscorner.nl

- Rimon

T: 020-644 7567

<http://rimongrandcafe.nl/>

-Mouwes

T: 020-6610180

@: info@mouwes.nl

Rotterdam

Voor meer informatie:

Administratie@nig-rotterdam.nl

*bij Mouwes
alles kosher*

Ook dit jaar weer volop
Pesach-artikelen!

Mouwes Kosjer Centrum
Kastelenstraat 261
1082 EG Amsterdam
tel. 020-661 01 80
fax 020-641 83 45
info@mouwes.nl

Overzicht sedercursussen

Amsterdam

JCC, Van der Boechorststraat 26

o.l.v. rabbijn Zwi Spiero

dinsdag 5 en 12 april

van 20.00 tot 21.30 uur

@: spiero@nihs.nl

T: 06-52328065

Liefst eigen Haggada meenemen

Deelname is gratis

Nieuwe Kerkstraat 149

o.l.v. rabbijn S. Katz

maandag 11 april om 20.15 uur

@: shmuelskatz@gmail.com

Voor dames en heren

Deelname is gratis

Gratis parkeren

Den Haag

NIG, Cornelis Houtmanstraat 11

woensdag 6 en woensdag 13 april

van 20.30 – 21.30 uur

Neem je eigen Haggada mee!

NIG Leeuwarden

Sjoel Leeuwarden, Slotmakersstraat 16,

Dinsdag 12 april

o.l.v. rabbijn S. Spiero

@: rabbijn.spiero@ipor.nl

Heemstede

maandag 11 april

o.l.v. rabbijn S. Spiero

@: rabbijnsperio@nighnhnw.nl

NIG Groningen

Rabbinaatshuis

woensdag 13 april

o.l.v. rabbijn S. Spiero

@: rabbijn.spiero@ipor.nl

Vragen aan de rabbijn

Na afloop van de hier genoemde voordrachten met praktische Pesach-adviezen maar ook op andere momenten heeft u wellicht nog vragen. Neem dan contact op met een rabbijn in uw regio.

NIHS Amsterdam

Van der Boechorststraat 26,
1081 BT Amsterdam
@: rabbinaat@nihs.nl
T: 020 6460046

Rabbin E. Wolff
T: 06-29 099 235
(alleen tijdens kantooruren)
@: rav.wolff@nihs.nl

P.I.G.

Rabbinaat van de P.I.G.
@: info@esnoga.nl

NIK

Rabbin R. Evers
@: r.evers@nik.nl
T: 0655375211

AMOS

Rabbin Menachem Sebbag
info@amossjoel.nl
T: +31 622404346

NIG Rotterdam

Rabbin J. Vorst
T: 010-2655530 / 06-24253307
@: jvorst@nig-rotterdam.nl

Opperrabbinaat voor Nederland

T: 020-301 8490
@: kosher@nik.nl

NIG Den Haag

Rabbin Katzman
Cornelis Houtmanstraat 11
2593 RD Den Haag
@ rabbi@joodsdenhaag.nl
T: 070-3470222

IPOR

Opperrabbin Jacobs
rabbi.jacobs@ipor.nl
T: 020-3018495 / 033 4799347

Rabbin S. Evers
T: 033 4720943 / 06 1860 9355
@: rabbisevers@kpnplanet.nl

Rabbin S. Spiero
T: 023-5320707 / 0203018495
@: rabbin.spiero@ipor.nl

NIG Noord-Holland NoordWest

T: 023-5320707
@: rabbispiero@nignhnw.nl

Overzicht gezamenlijke Seder-vieringen

In de volgende plaatsen worden gemeenschappelijke **sedermaaltijden** georganiseerd. **Let op: meld u tijdig aan. Er zijn kosten aan verbonden.**

NIHS Amsterdam

Chabad (voor Iwriet sprekkenden)
www.chabadamsterdamcenter.com
@: info@chabadamsterdamcenter.com

P.I.G.

Amsterdam, Mr. Visserplein 3
Vrijdag 22 april om 20.35 uur
en Sjabbat 24 april om 20.20 uur
Aanmelden via:
Snogecommissieamsterdam@gmail.com
Meer informatie:
PIG leden € 30,- per avond
€ 50 beide avonden
Niet leden € 50,- per avond

Rotterdam

ABN Davidsplein 4
Vrijdag 22 april om 19.30 uur
Aanmelden: administratie@nig-rotterdam.nl
Leden € 15,- niet leden € 25,-

Den Haag

Cornelis Houtmanstraat 11
vrijdag 22 april om 19.15 uur
@: aanmelden@joodsdenhaag.nl

NIG Groningen

Vrijdag 22 april om 19.00 uur
Aanmelden:
@: info@nig-groningen.nl

NIG Leeuwarden

Sjoel, Slotmakersstraat 16
sjabbat 23 april om 19.45 uur
Aanmelden vóór 13 april:
@: nigleeuwarden@live.nl
T: 058-2121524

NIG NoordHolland NoordWest

Lanckhorstlaan 42, Heemstede
vrijdag 22 april
Meer informatie en aanmelding:
@: rabbijnspero@nighnwn.nl

NIG Twente

Sjoel Enschede, Prinsestraat 16
Vrijdag 22 april om 19.30 uur
Aanmelden bij Frank Overweg:
@: voorzitter@joodsegemeentetwente.nl
o.l.v. chazan Serf, in
Duits/Engels/Nederlands/Hebreeuws
Beperkt aantal Haggadot aanwezig

Overzicht Pesach-producten

Voor gebruik op Pesach verboden artikelen

Artikelen die op Pesach niet ons eigendom mogen zijn:

Alcoholhoudende dranken zonder Pesachzegel, beschuit, bier, biscuits, bouillonblokjes, brood, bruine suiker, licht en donkere basterdsuiker, cornflakes, crackers, custardpudding en vlapoeder, drop, essences, gebak, gort, gries, havermout, koekjes, macaroni, matzes zonder Pesachzegel, medicijnen*, meel (paneer-, zelfrijzend en andere soorten meel), ontbijtkoek, vermicelli en alle overige producten die één of meer van de vijf graansoorten bevatten (tarwe, rogge, gerst, haver en spelt).

Artikelen die opgeborgen mogen worden:

Balletjes of zuurtjes (mits geen meel bevattend), bessensap, boter, citroen- en tomatensap, chocolade in alle vormen (mits geen meel bevattend), gember, honing, jam, kokosmeel, maïzena, mayonaise (mits geen meel bevattend), mosterd (mits geen meel bevattend), peulvruchten, pindakaas, rijst, rijstvlokken, kindermeel (voor zover het een rijstproduct is), siropen, specerijen, poeder- en vanillesuiker, tandpasta, zuur, eau de cologne en parfums.

Toegestane artikelen

a. Artikelen bereid onder toezicht van het Opperrabbinaat voor Nederland:

- Matzes
- matzemeel
- kaas
- haring
- advocaat en likeur

Deze producten dienen voorzien te zijn van het Pesachzegel.

b. Onder Rabbinaal Toezicht bereide artikelen

c. Artikelen die geoorloofd zijn voor gebruik op Pesach, zonder speciaal voor Pesach te zijn vervaardigd:

- synthetische afwasmiddelen zoals Dreft, en Dubro.
- schoonmaakmiddelen zoals Cif, Vim
- toiletzeep (niet voor vaatwerk)
- poetsmiddelen: Haggerty, Silvo
- kristalsuiker
- cacaopoeder
- koffie en thee zonder toevoegingen (Douwe Egberts (JDE), Nespresso, Van Nelle), oploskoffie (Douwe Egberts, Nescafé Rood en Gold)
- fruit (vers)
- groenten (vers); geen peulvruchten, sperziebonen en snijbonen
- Spa Rood, Groen (Finesse) en Blauw
- vis (uitsluitend vers)
- zoetstof Natrena (vloeibaar en in poedervorm), Hermesetas tabletten.
- bruine amandelen
- ongepelde hazelnoten
- zout

d. Babyvoeding

De volgende producten mogen weliswaar door baby's genuttigd worden, doch niet in aanraking komen met het Pesachvaatwerk. Pannen, borden etc. dienen apart gehouden te worden en apart te worden afgewassen.

- Nutricia: Standaard 1*, Standaard 1* kant en klaar
- Nutrilon: Nenatal 1*, Nenatal BMF, Nenatal Protein Fortifier*, Nenatal Start*, H.A. 1*, Nutrilon Forte 1*, Omneo-Comfort 1* & 2*
- Nutricia Olvarit: groenten en fruit serie 4m: 12, 15, 16, 18, 32, 33, 34, 36, 90, 91, 95. 6m: 00, 02, 04, 06. 8m: 00, 03. 12m: 31, 32
- Olvarit fruitdrank: 520, 522. Olvarit Friends: 4m: 147, 149, 150
- Mead Johnson: Enfamil, Enfamil Prosobee en Nutramigen 1 en 2

Geneesmiddelen

Over het gebruik van geneesmiddelen op Pesach raadplege men het Opperrabbinaat voor Nederland of het ressortale rabbinaat. Adressen en

telefoonnummers vindt u op pagina 16. Verander geen enkel medicijn zonder eerst uw arts te raadplegen.

Let op:

Alle artikelen die voor het gebruik op Pesach geoorloofd zijn zonder onder rabbinaal toezicht Kasjeer-Le-Pesach te zijn bereid, dient men vóór Pesach te kopen.

Let op 2:

Er zijn meerdere artikelen uit Israël, Frankrijk en andere landen verkrijgbaar met een zegel of opdruk ORT Kasjer le Pesach, die volgens de Asjkenazische traditie desondanks ongeoorloofd zijn omdat zij kitniot (peulvruchten) bevatten. Lees goed op de verpakking en bij twijfel raadplege men zijn rabbinaat.

Let op 3:

Ook voor slaolie en bruine suiker geldt: uitsluitend geoorloofd indien ORT Kasjer le Pesach.

Inlichtingen

Inlichtingen over artikelen waarover twijfel bestaat kan men – mits tijdig aangevraagd – verkrijgen bij het Opperrabbinaat voor Nederland, Van der Boechorststraat 26 te Amsterdam, kosher@nik.nl, T: 020-301 8490, of bij de ressortale rabbinaten. De website www.oukosher.org bevat een lijst van producten met een OU-hechsjer (een O met een U erin) die het hele jaar kosjer voor Pesach zijn, zonder dat ze de P van Pesach in het hechsjer hebben staan.

Vragen over Pesach

Vraag 1. Waarom prefereren sommige mensen handgebakken en anderen machinegebakken matzes?

Antwoord: De afgelopen 3200 jaar werden alle matzes handmatig gebakken. Bij handmatig bakken geschiedt iedere bakhandeling met een goede kawwana (intentie). Men moet de bedoeling hebben een matze te bakken voor de mitswa (het gebod) van het eten van matzes op Sederavond.

Maar handmatig bakken ging niet altijd even snel. Snel bakken is zeer essentieel bij de matzes want wij nemen aan, dat na achttien minuten bewegingsloos liggen het deeg al aan het gisten is en chameets (gerezen) – en dus verboden - wordt.

De Poskiem (halachische autoriteiten) moesten dus afwegen wat belangrijker is: de snelheid of de intentie. In verschillende (chassidische) kringen zijn handgebakken matzes gemeengoed en bij veel Nederlandse Joden is het gebruikelijk machinegebakken matzes te eten. Deze laatste baseren zich op een psak (beslissing) van de Or Sameach en Rabbi Chaim Ozer Grodzinsky.

Verschillende Poskiem geven nog andere redenen aan waarom handgebakken beter is dan machinegebakken: de masjgiach (toezichthouder) kan een juiste kawwana bij de matze productie alleen inbrengen op het moment is dat hij de elektrische knop indrukt, die de machines aanzet. Dit moment is wel erg kort.

De masjgiach moet bij ieder nieuw deeg de mixer of meelmenger zelf aandoen, het watervat bij de mengmachine telkens zelf aanzetten of enige andere handeling zoals het aanzetten van het volgende productieproces zelf verrichten met de bedoeling om matzes voor de mitswa te produceren. Deze matzes zijn dan geschikt voor de Sederavonden. Maar het indrukken van een paar knoppen is niet echt een intensieve bezigheid.

Bovendien is het niet zijn kracht die de machines in werking zet maar de kracht van elektrische spanningsvelden. Dus heeft de masjgiach eigenlijk maar weinig tijd en gelegenheid om een geldige intentie over te brengen in het deeg, waaruit de matze geproduceerd wordt.

Daarnaast vreesden sommigen, dat niet alle onderdelen van de machines goed schoongemaakt kunnen worden. Anderen waren bang, dat vanwege de snelheid van de draaiende onderdelen in de machines het deeg te veel verhit

zou worden waardoor vroegtijdig 'chimoets' (gisting) zou ontstaan en de matzes ook in minder dan achttien minuten zouden gaan rijzen.

De voorstanders van de machinegebakken matzes wijzen op de grote voordelen van de snelle afhandeling van het bakproces.

2. Wat zijn Sjemoere matzes?

Sjemoere betekent bewaakt. In de Tora staat: „Jullie zullen de matzes bewaken” (Sjemot/Ex. 12:17). Wij mogen geen chameets (gerezen producten) eten. Chameets deeg kan men herkennen aan de kleur (bleek) en spleetjes (zoals de voelhoorns van sprinkhanen).

Deze woorden „Jullie zullen de matzes bewaken” geven aan, dat er naast het verbod op het eten van chameets extra bewaking van het graan voor de mitsva (het gebod) van de matzes nodig is, om erop toe te zien dat er geen water op valt en tevens om de matzes met het oog op de mitswa van het eten van matzes op Sederavond te bakken.

Nu bestaat er een meningsverschil over de vraag vanaf welk moment er opgelet moet worden:

- * volgens een aantal Poskiem moet men het graan bewaken vanaf het moment, dat het geoogst wordt (en eigenlijk daarvoor al om te checken of het niet is begonnen te gisten toen het volgroeid was in de halm. Men moet er namelijk op letten dat het graan dat gebruikt zal worden voor de matzes niet op het veld blijft staan totdat het geheel verdroogd is en wit geworden is. Want als het dan regent, wordt het graan zelfs al chameets als het nog in de grond staat, omdat het dan geen voeding meer uit de grond nodig heeft).

- * maar het is de gewoonte om die Poskiem te volgen die menen dat het voldoende is om erover te waken vanaf het tijdstip dat het gemalen wordt.

- * wie het echter nauwkeurig neemt met de mitsva, neemt meel, dat bewaakt wordt vanaf de oogst. Bij de zelfbakdag bij de Hollandia matze fabriek in Enschede wordt alleen Sjemoere meel gebruikt, dat bewaakt is vanaf de oogst.

Als Sjemoere matzes niet mogelijk zijn voor de hele Pesach, moet men op zijn minst zijn best doen om op beide avonden van de Seder deze hiddoer (verfraaiing van de mitswa) uit te voeren door alleen Sjemoere-matzes te eten van graan dat reeds van af het begin bewaakt is.

3. Wat betekent Majim sje-lanoe?

Majim sje-lanoe betekent niet 'water van ons' maar water dat 'overnacht heeft'. Majim sje-lanoe is het water dat voor de fabricage van matzes gebruikt wordt.

De masjgiechier maken de grote watertanks schoon voordat ze voor Pesach gevuld worden. Op zolder van de matze fabrieken staat het water minimaal een nacht koel. Dat betekent dat men het water in de schemertijd tussen zonsondergang en het verschijnen van de sterren getapt heeft uit een bron of rivier. Fabrieken gebruiken echter kraanwater, hoewel veel Geleerden hier tegen zijn omdat hier veel 'vreemde' stoffen aan toegevoegd worden, die 'chimoets', het te snel rijzen van het deeg zouden kunnen bevorderen. In Nederlands kraanwater zitten kleine hoeveelheden calcium, magnesium, natrium, kalium, chloor, nitraat, carbonaten en sulfaten. De Mageen Avraham staat minimale hoeveelheden toevoegingen echter toe. De matze fabrieken die leidingwater gebruiken bij het bakken van matzes baseren zich op de mening van de Mageen Avraham.

Andere Poskiem verbieden om het water op te slaan in metalen watertanks. Maar feitelijk blijkt uit de werken van de grote Geleerden, dat het niet gaat om de materie van de opslagcontainers, maar dat het er voornamelijk om gaat dat het water koud blijft of wordt door de nachtopslag, aldus Rabbi Zwi Pesach Frank (Jeruzalem, 20^e eeuw), die de situatie van het water in Zuid Amerika (waar het met Pesach erg heet is) bespreekt. Rav Frank raadt daar aan om de matzes in een ander jaargetijde te bakken of matzes te importeren. Een andere mogelijkheid zou zijn om een werkelijk koele omgeving te creëren. Metalen watertanks in een koele omgeving worden uiteindelijk toegestaan. De temperatuur in de reservoirs wordt regelmatig gemeten. Hier in Nederland is de gemiddelde watertemperatuur bij het mengen van het meel en het water ongeveer 14 graden Celsius.

Strikt genomen kan men in één keer voor een aantal dagen watertappen, maar het is een mooiere mitswa om voor iedere dag apart water te tappen. Het water wordt door een Joodse masjgiach getapt.

Wanneer men ziet dat men niet voldoende water heeft, dat overnacht heeft koud gestaan, mag men er ander water aan toevoegen, op voorwaarde dat het merendeel van het water wel overnacht heeft gestaan.

4. Hoe kasjeren we een oven?

De ovens worden eerst goed van binnen goed schoongemaakt met bijtende chemicaliën en op de hoogste stand aangezet gedurende minimaal een uur. In matze fabrieken is dat vaak ongeveer 480 graden Celsius. Dit heet kasjeren door middel van 'liboen': de oven moet zodanig verhit worden, dat als het ware 'de vonken er vanaf vliegen'. Dit gebeurt tegenwoordig niet meer door het krachtige staal van onze ovens. Volgens Rabbi Mosje Feinstein is er al sprake van 'liboen' bij 371 graden Celsius. Alles wat minder heet is, wordt niet als een complete liboen ('roodgloeiend verhitten') beschouwd.

Maar sommigen volstaan thuis bijvoorbeeld met het kasjeren van de oven door deze gedurende een uur op de hoogste stand te laten branden, nadat de oven met zware schoonmaakmiddelen bewerkt is en zich er geen resten van chameets meer bevinden in de oven.

5. Hoe worden de matzes gekneed en gebakken?

Bij het fabriceren van de matzes is het belangrijkste dat het hele proces vanaf het mengen van het meel en het water heel snel gebeurt en de temperaturen in de matze bakkerij zo laag mogelijk zijn. Daarom wordt er alleen in een overdekte ruimte gewerkt, en niet voor een open raam, ook al is het bewolkt. Daarom worden alle ramen in matze fabrieken afgeplakt en bedekt met een gordijn.

Als de temperatuur in de productieruimten boven de 30 graden Celsius komt moet de fabricage gestopt worden. In de praktijk gaan bij 20 graden de ventilatoren aan en wordt de productie stilgezet bij 22 graden omdat men vreest, dat het deeg te snel rijst door de hitte.

6. Hoe snel gaat het bakproces van matzes?

Vanaf het mengen van het meel en het water moet alles binnen 18 minuten klaar zijn. Tegenwoordig gaat alles nog iets sneller.

Meel en water worden tot een deeg van ongeveer 54 kilo gemengd. Dit duurt ongeveer 6,5 minuten. Daarna wordt het vrij harde deeg richting de walsen gereden. Dit duurt ongeveer 1 minuut en 35 seconden. Daarna wordt het gedurende 1 minuut met de hand gekneed. Daarna ligt het deeg enkele minuten stil waarna het grof gewalst wordt door drie walsen.

Zodra de walsen aangaan wordt het deeg tot een brede reep platgewalst tot een dikte van ongeveer twee centimeter. Bij iedere volgende wals wordt het deeg steeds dunner totdat het ongeveer een millimeter dun is. Daarna worden er gaatjes in de matzes geprikt om er voor te zorgen, dat ze nog beter bakken.

Dit kost ongeveer twee en een halve minuut. Vervolgens zorgen rollende messen ervoor, dat het zeer dunne deeg gesneden wordt volgens bepaalde afmetingen en de deegstukjes ook enigszins gescheiden worden van elkaar zodat ze niet 'dubbel' bakken. Zo gaan de matze-degen de oven in bij een temperatuur van 440 tot 480 graden Celsius.

Dit heten dan 18 minuten matzes. Tegenwoordig neemt men zelfs 15 minuten als norm vanaf het kneden tot de gereide matze. Meestal wordt 14 minuten of soms zelfs nog korter makkelijk gehaald, want het hele proces gaat razendsnel. Na 18 minuten wordt het hele bakproces stopgezet.

Na 18 minuten worden alle hoeken en gaten van de machines goed gereinigd. Daarna moeten alle onderdelen van de machines, eventuele oneffenheden in de walsen, de platen, de banden, de 'gaatjesprikker', de rollers of stanz-walsen en de messen worden gecontroleerd of daar misschien geen deegresten achtergebleven zijn. Alle achtergebleven deeg moet direct verwijderd worden. Tijdens de 'schaft' in de kantine waar men gewoon chameets eet, moeten alle medewerkers hun werkkleding uittrekken. Zo wordt voorkomen, dat medewerkers chameets in de buurt van de matze bakkerij brengen.

Belangrijk is, dat het deeg nooit zonder bewerking – kneden, perforeren en stanzen (op maat snijden) – mag blijven liggen. Hoewel de Jeruzalemse Talmoed een maximum periode van 72 minuten aangeeft, meent de Meiri (omstreeks 1200) reeds dat we deze tijdsmaat in de praktijk niet volgen. Sinds duizenden jaren is de vuistregel, dat deeg nooit langer dan 18 minuten bewegingsloos mag liggen.

In de fabriek geldt, dat als door een storing of stagnatie het deeg ook maar korte tijd (bijvoorbeeld een kwartier) heeft stilgelegen men dit deeg niet meer

mag gebruiken voor de matzes van Pesach. Het daaruit geproduceerde baksel mag niet meer voor Pesach worden gebruikt en alle machines moeten weer geheel worden schoongemaakt.

Soms gaat er resterend deeg na het uitstanzen van de matzes terug naar het begin van het walsproces, zodat het recycled en hergebruikt wordt. Hierdoor wordt de kans op chameets worden echter vergroot. Niettemin staan de meeste Poskiem dit toe omdat door het intensieve walsen van het deeg 'chimoets' geen kans krijgt of een reeds begonnen rijzingsproces teniet gedaan wordt.

7. Worden de dubbelgeklapte matzes vermalen tot matze meel?

Nee, want dubbelgeklapte matzes worden direct weggegooid. De masjgiach moet er zeer zorgvuldig op toezien dat geen enkele matze dubbel klapt en ook dat een matze niet een andere matze raakt, want op de plaats waar ze elkaar raken en ook op de plaats waar hij is dubbel gevouwen, bakt hij niet zo snel en gist hij wellicht. Wanneer het toch gebeurt dat een matze dubbel klapt of opgeblazen raakt, dan moet dat gedeelte van de matze worden afgebroken, want dat is chameets, maar de rest is toegestaan. Tegenwoordig worden alle dubbelgeklapte matzes acuut verwijderd en weggegooid.

Ook opgeblazen matzes worden weggegooid. Een opgeblazen matze kun je herkennen aan het feit dat de matze zo dik is dat hij gespleten is met een luchtkussen ertussen van een duimdikte. Van deze matzes mag ook geen matze-meel gemaakt worden.

Het is een goed gebruik, dat ieder G-vrezend mens erbij staat en toezicht houdt als men de matzes voor hem bakt en om de mensen die voor hem werken aan te sporen nauwkeurig en snel te werken. Dat is bij handgebakken matzes eenvoudig te realiseren maar op sommige plaatsen houdt men ook bij machinegebakken matzes 'open dagen' waarbij men aanwezig kan zijn bij het bakken van de 'eigen' matzes. Men tekent dan ook op de dozen van deze 'zelfgemaakte' matzes. Zo deden de grote Chagamiem (Geleerden) van de vroegere generaties het en zo doet men het ook in onze tijd.

8. Waarom wordt er in sommige fabrieken wel en in sommige fabrieken geen challa van het deeg afgenomen?

Wanneer de eigenaar van de matze fabriek Joods is, wordt van het deeg (of later) challa, een heffing van deeg, afgenomen. Men neemt een olijfgrootte deeg van de grote klomp deeg af en zegt een beracha (zegenspreuk) over deze mitswa van het 'nemen van challa'. In sommige gevallen wordt challa genomen aan het einde van de dag door twee matzes als challa te leggen boven op de opgestapelde dozen matzes, die bedekt worden door een groot plastic. Daarna wordt de speciale beracha hierover uitgesproken waarin wij G'd bedanken dat hij ons in de Tora opdracht heeft gegeven van ieder behoorlijk deeg een heffing af te zonderen, om daarmee de behoeftige kohaniem (priesters) te ondersteunen. Maar wanneer de eigenaar van de matze fabriek niet Joods is, hoeft er geen challa te worden afgenomen.

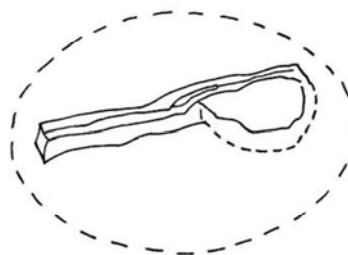
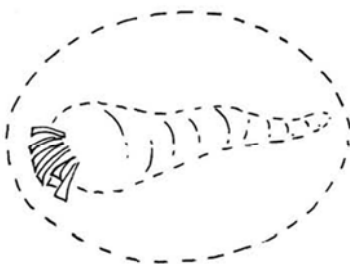
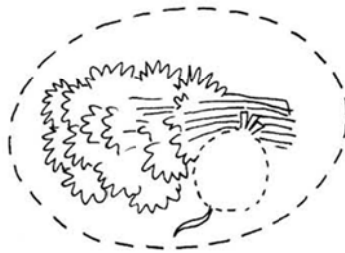
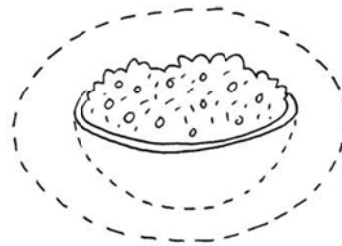
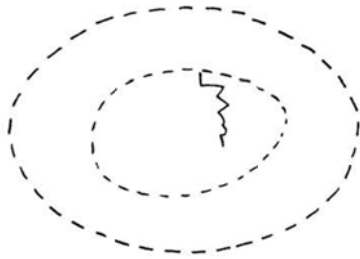
Pesach kasjeer vesameach!

Rabbin mr. drs. R. Evers, rabbijn van het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap

Speciaal voor kinderen! Doe je mee?

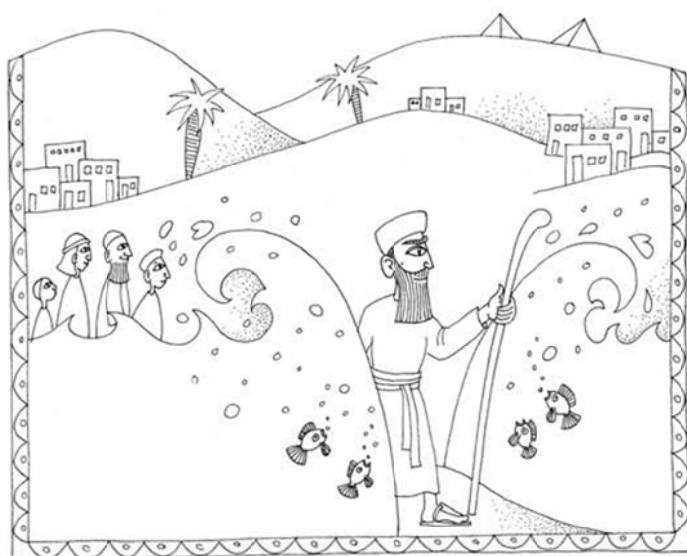
Maak de tekening af, kleur het mooi in en plak ze op de goede plaats op de seider-schotel (pagina 30)

Betseet Jisraeel

Betseet Jisraeel mie Mitsrajiem, beet Ja'akov mee am lo'eez.
Betseet Jisraeel mie Mitsrajiem, beet Ja'akov mee am lo'eez.
Hajta, hajta Jehoeda le kodsjo, Jisraeel mamsjelotav.
Ha jam ra'a, ra'a wa janos, ha Jardeen jiesov le'achor.
Betseet Jisraeel mie Mitsrajiem, beet Ja'akov mee am lo'eez.

*Toen Israël uit Egypte vertrok,
Toen de familie van Ja'akov wegging van een vreemd volk,
Werd Jehoeda Zijn heiligdom en werd Israël Zijn rijk.
De zee zag het en vluchtte, de rivier de Jordaan ging achteruit...*

Fine

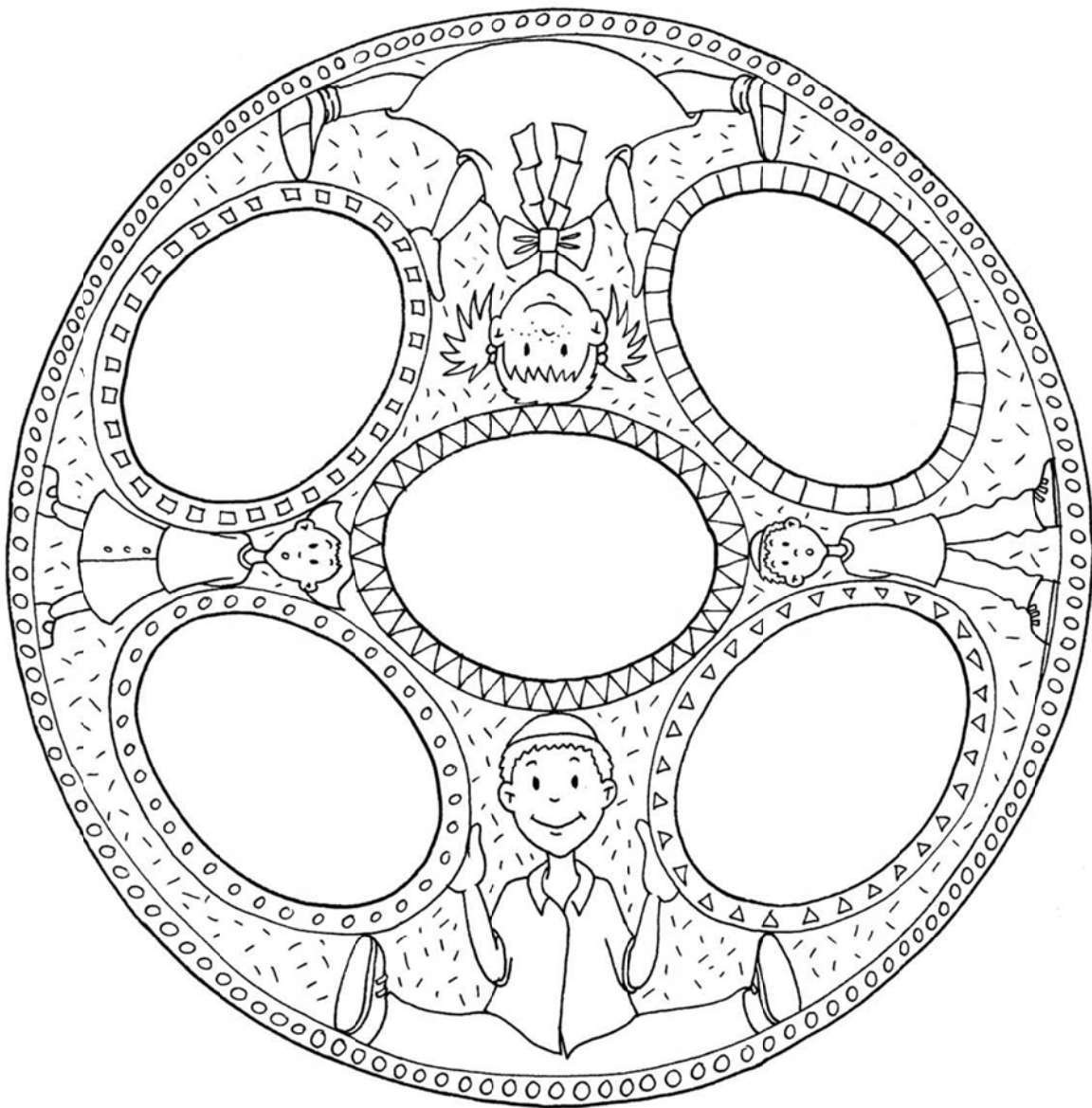
be - tzet jis-ra - 'el mie - mitz - ra - jiem bejt ja - 'a - kov me am lo - 'ez

haj - ta haj - ta je-hoe - da le-kod - sjo jis - ra - 'el mam - sje - lo - tav

D.C. al Fine

ha - jam ha-jam ra - 'a va-ja - nos ha-jar-den ji - sov le - 'a-chor.

de seider-schotel

© JELED-NIK/✎/ pes.5b

Kijk voor nog meer leuke spelletjes op <http://www.jeled.net/>!

Dajeenoe

Ieloe ieloe hotsie-janoe, hotsie-janoe mie Mitsrajiem
we lo asa bahem sjfatiem, dajeenoe.

Daj dajeenoe, daj dajeenoe, daj dajeenoe,
dajeenoe, dajeenoe, dajeenoe.

Daj dajeenoe, daj dajeenoe, daj dajeenoe,
dajeenoe, dajeenoe.

*Als God ons alleen maar uit Egypte had bevrijd
En de Egyptenaren niet gestraft zou hebben,
Dan was dat al genoeg voor ons geweest...
Daj dajeenoe...*

ie-loe ie-loe ho-tzie-'a-noe ho-tzie-'a-noe miemitzra-jiem ve - lo a - sa ba-hem sjfa-tiem

da - je - noe. daj da - je - noe daj da - je - noe daj da - je - noe da - je - noe da - je - noe da - je - noe

daj da - je - noe daj da - je - noe daj da - je - noe da - je - noe da - je - noe. ie-loe ie-loe na-tan la-noe

na-tan la-noe et me-mo-nam ve - lo ka - ra la-noe et ha - jam da - je - noe.

fine

D.S. al fine

Volmacht voor het verkopen van Chameets

Hierdoor bevestig ik, dat ik, ondergetekende, aan het (opper-)rabbinaat te _____ volmacht verleen om in mijn plaats te handelen en namens mij al het chameets (w.o. zuiver chameets, twijfelachtig chameets en alle soorten chameets-mengsel) dat - mij bekend of onbekend - in mijn bezit is te verkopen overeenkomstig de voorschriften van de Tora en Rabbijnse wetten en zoals gespecificeerd in het uitvoerige autorisatiecontract, dat een deel vormt van deze volmacht, geldig voor iedere opdrachtgever. Tevens geef ik aan het (opper-)rabbinaat te _____ volmacht te verhuren alle mij toebehorende ruimte(n) waar dit chameets gevonden zou kunnen worden.

Het (opper-)rabbinaat te _____ heeft het volle recht te verkopen en te verhuren door transacties, zoals hij geschikt en juist oordeelt en voor de tijd, die hij noodzakelijk acht in overeenstemming met alle gedetailleerde voorwaarden, als voorkomende in bovengenoemd uitvoerig autorisatie-contract. De door mij gegeven volmacht is in overeenstemming met alle regels van de Tora en de Rabbijnse wetten.

1. Adres(sen) van de plaats(en) waar chameets zich bevindt:

(Het is beter om de waarde van de chameets lager te schatten)

.....

2. De geschatte waarde van chameets:

3. Mijn adres is: (Indien hetzelfde als boven, schrijf "zie boven")

.....

.....

Bij voorkeur het type chameets vermelden, (bv. brood, pasta, whisky etc.), waar het chameets zich precies bevindt (bv. kelder etc.) en waar evt. de sleutels zijn.

.....

.....

.....

.....

4. Naam: (in hoofdletters)

.....

5. Handtekening:

.....

6. Datum:

.....

Voor administratiekosten wordt € 5,00 in rekening gebracht.

Betaling volgens instructie van het rabbinaat waar dit formulier wordt ingeleverd.

Uiterlijk in te leveren: zie pagina 10.